

Ärende nr: 2026/2697

Datum: 2026-10-15

Kraftbalansen på den svenska elmarknaden, rapport höst 2026

En rapport till Klimat- och näringslivsdepartementet

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät är en myndighet som utifrån ett samhällsbyggnadsperspektiv skapar förutsättningar för en samhällsekonomiskt effektiv, internationellt konkurrenskraftig, hållbar och trygg elförsörjning i Sverige.

Myndigheten har i uppdrag att förvalta, driva och utveckla transmissionsnätet så att samhällets behov av el möts i alla lägen, samt för utvecklingen av elmarknadens funktion.

Svenska kraftnät ansvarar dessutom för elberedskap, tillsyn samt för vägledning kring dammsäkerhet.

Mer information finns på svk.se

Version Ange version
Org. nr 202 100-4284

Svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg
Sturegatan 1

Tel: 010-475 80 00
Fax: 010-475 89 50
www.svk.se

Generaldirektören har ordet

Svenska kraftnät har i uppdrag att upprätthålla en säker, effektiv och hållbar elförsörjning. En hög leveranssäkerhet förutsätter både att det finns tillräckliga resurser för att möta efterfrågan på el och att elsystemet kan drivas på ett säkert sätt. En viktig del av detta är att följa utvecklingen av effekttillräckligheten och bedöma förutsättningarna för att möta samhällets efterfrågan på el.

Under sommaren 2026 har effektbalansen kunnat upprätthållas. Samtidigt har höga temperaturer, omfattande arbeten i överföringssystemet och begränsad tillgänglighet i delar av kärnkraften periodvis minskat överföringskapaciteten. Svenska kraftnät har hanterat dessa situationer genom driftåtgärder, omdirigering av kraftflöden och ett nära samarbete med övriga aktörer i elsystemet för att upprätthålla driftsäkerheten och säkerställa fortsatt god försörjningsförmåga.

Den samlade bedömningen inför vintern 2026/2027 är att den fysiska elförsörjningen är god. Effektbalansen bedöms vara något starkare än i föregående års prognos och risken för effektbrist är låg. Samtidigt kvarstår betydande regionala skillnader mellan norra och södra Sverige. Södra Sverige är i större utsträckning beroende av överföringar från norra Sverige samt av utvecklingen på de nordiska och europeiska energimarknaderna.

Även om den fysiska elförsörjningen bedöms vara god kan elpriserna bli höga under vintern. Låga vattenmagasin i delar av Norden, begränsade marginaler i södra Sverige och utvecklingen på de europeiska energimarknaderna bidrar till osäkerhet kring prisutvecklingen.

För att stärka försörjningsförmågan fortsätter Svenska kraftnät att bygga ut överföringssystemet, utveckla ändamålsenliga stödtjänster och upphandla en strategisk reserv för situationer där effektbalansen blir särskilt ansträngd.

Svenska kraftnät har fått ett väsentligt ändrat grunduppdrag. Det betyder att Svenska kraftnät jobbar för att Sverige ska kunna möta efterfrågan på el, idag och för kommande generationer. För att göra det utvecklar Svenska kraftnät verktyg, samarbeten och åtgärder som behövs för att elproduktion, elanvändning och nät utvecklas i takt för att upprätthålla leveranssäkerheten samtidigt som en ökad efterfrågan på el behöver mötas. Det är viktigt för att Sverige på långsikt ska ha en trygg och konkurrenskraftig elförsörjning.

Sundbyberg, 15:e oktober 2026

Maja Lundbäck

Generaldirektör

Innehåll

1	Bakgrund	6
2	Informationsinsatser	7
3	Ord och begreppsförklaringar	8
4	Översiktskartor	10
5	Uppföljning av sommaren 2026	11
5.1	Sammantagen bedömning sommaren 2026	11
5.2	Effektbalans sommaren 2026	12
6	Prognos för vintern 2026/2027	13
6.1	Samlad bedömning vintern 2026/2027	13
6.2	Prognostiserad effektbalans vintern 2026/2027	14
6.3	Prognos för maximal elförbrukning	15
6.4	Prognos för tillgänglig produktion	15
6.4.1	Metod för att uppskatta tillgänglig produktion	15
6.4.2	Tillgänglig produktion vintern 2026/2027	17
6.5	Statisk och probabilistisk metod	18
6.6	Elprispåverkan	19
7	Strategisk reserv vintern 2026/2027	20

1 Bakgrund

Denna rapport behandlar den svenska elförsörjningen under sommaren 2026 samt utsikterna inför vintern 2026/2027. Enligt 13 § förordning (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät ska affärsverket redovisa hur effekttillräcklighet, nationell effektbalans och driftsäkerhet har upprätthållits sedan föregående rapporteringstillfälle samt lämna en bedömning av utvecklingen fram till nästa rapporteringstillfälle.

En väl fungerande elförsörjning är en grundläggande förutsättning för samhällets funktion, näringslivets konkurrenskraft och den pågående elektrifieringen. Elförsörjningen har även stor betydelse för Sveriges totalförsvar och förmågan att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter vid kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

För att elförsörjningen ska vara robust krävs att flera delar av elsystemet fungerar tillsammans. Det behöver finnas tillräckliga produktionsresurser för att möta efterfrågan på el, tillräcklig överföringskapacitet för att transportera elen dit den behövs och ett kraftsystem som kan upprätthållas i säker drift även vid störningar, avbrott och förändrade driftförhållanden.

Förutsättningarna för elförsörjningen påverkas av ett flertal faktorer. Det handlar bland annat om utvecklingen av elanvändningen, tillgängligheten i elproduktionen, fyllnadsgraden i vattenmagasinen, tillgängligheten i kärnkraften, överföringskapaciteten inom Sverige och till grannländerna samt kraftsystemets förmåga att hantera störningar och upprätthålla driftsäkerheten.

Sverige är samtidigt ett avlångt land med stora geografiska skillnader mellan var el produceras och var den används. En betydande del av elproduktionen finns i norra Sverige medan en stor del av elanvändningen finns i de södra delarna av landet. Elförsörjningen är därför beroende av såväl nationella överföringar som av utbytet med omkringliggande länder.

Svenska kraftnät arbetar löpande för att stärka förutsättningarna för en trygg elförsörjning genom utveckling av överföringssystemet, upprätthållande av driftsäkerheten samt åtgärder för att säkerställa tillräckliga resurser även under ansträngda förhållanden. Arbetet omfattar både åtgärder för att hantera dagens försörjningssituation och långsiktiga investeringar som ska möjliggöra elektrifiering, stärkt försörjningsberedskap och ökad robusthet i elsystemet.

Även om den fysiska tillgången på el bedöms vara tillräcklig kan situationer uppstå där marginalerna i systemet är små. Sådana situationer kan framför allt påverka prisbildningen på elmarknaden och medföra perioder med höga elpriser utan att det föreligger en förhöjd risk för fysisk brist på el. Det är därför viktigt att skilja mellan den fysiska elförsörjningen, som handlar om förmågan att möta efterfrågan på el, och utvecklingen på elmarknaden, som beskriver hur tillgång och efterfrågan avspeglas i elpriserna.

Denna rapport behandlar den fysiska elförsörjningen och beskriver utvecklingen av produktion, elanvändning, vattenmagasin, överföringskapacitet och andra faktorer som påverkar effekttillräckligheten. Den redovisar även de åtgärder som Svenska kraftnät vidtar för att stärka driftsäkerheten.

Det åtgärder och analyser som Svenska kraftnät gör kopplat till höga elpriser och hur en konkurrenskraftig elförsörjning kan uppnås behandlas inte närmare i denna rapport.

Rapportens syfte är att ge en samlad och transparent bild av det aktuella fysiska försörjningsläget i Sverige på kort och medellång sikt.

2 Informationsinsatser

Svenska kraftnät publicerar veckovis information om driftläget på hemsidan via "Information från driften". Informationssidan omfattar aktuella handelskapaciteter, planerade avbrott och produktions- och lastprognoser med allmänna kommentarer från driftchefen. Sidan uppdateras veckovis med en bedömning av effekttillräckligheten för de kommande tre dygnet.

Svenska kraftnät skickar även ut marknadsinformation om aktuella begränsningar i överföringssystemet. För marknadsinformation till aktörerna på elmarknaden använder Svenska kraftnät Nordic Unavailability Collection System (NUCS).

3 Ord och begreppsförklaringar

Nedanstående lista förklarar vida förekommande begrepp och hur dessa används i denna rapport.

Driftsäkerhet: förmågan hos varje del (produktionsanläggning och de olika näten) i kraftsystemet att upprätthålla säker drift, att bibehålla normalt tillstånd eller att snabbt återgå till normalt tillstånd, definierat av uppsatta kriterier.

Effektbalans: Skillnaden mellan produktion och förbrukad elektrisk effekt för ett visst område (t.ex. Sverige) vid en viss tidpunkt. Ett underskott mellan egen produktion och förbrukning måste balanseras med import eller förbrukningsflexibilitet.

Effektbrist: Brist på eleffekt är den situation som kan uppstå då det inte finns tillräckligt med el vid en viss tidpunkt för att möta förbrukningen i alla eller något av de fyra elområden som Sverige är uppdelat i. Detta kan bero på antingen brist på egen produktion eller otillräcklig importkapacitet från andra delar av elsystemet. I ett läge med effektbrist, då effektbehovet inte kan tillgodoses med varken import eller förbrukningsflexibilitet, innebär det att lastfrånkoppling krävs för att klara effektbalansen.

Elbrist: Kan avse antingen en brist på elenergi eller eleffekt. Brist på elenergi innebär att det sammanlagda behovet av el inte kan täckas av egen produktion eller import på årsbasis.

Eleffekt (effekt): Den mängd el som produceras och förbrukas i varje ögonblick.

Elenergi (energi): Den mängd el som produceras eller förbrukas under en tidsperiod t.ex. ett år, oavsett när under året det sker.

Energibalans: Skillnaden mellan producerad och förbrukad elektrisk effekt för ett visst område under en viss period. Positiv energibalans för ett område innebär att den totala produktionen är större än den totala förbrukningen under tidsperioden, och att nettoexporten under perioden därmed är positiv.

Förbrukningsflexibilitet: En kortvarig förändring av elförbrukning som sker till följd av högre (eller lägre) elpriser eller genom aktivt deltagande i balansmarknaden.

Installerad effekt: den maximala effekt som kan produceras om alla anläggningarna som avses hade varit i full drift.

Kapacitetsbrist: Kapacitetsbrist används för att beskriva svårigheten att, trots att det finns tillräckligt med eleffekt i systemet i stort, överföra den

till kunderna inom ett mer avgränsat geografiskt område, och då speciellt till förbrukningscentra som storstäder och till andra större uttagskunder som serverhallar eller annan ny elintensiv industri. Begreppet brukar användas när bristen gör att ny förbrukning/produktion inte går att ansluta. Kapacitetsbrist behandlas inte i denna rapport.

N-1 kriteriet: Svenska kraftnät ska klara att hantera att en komponent faller bort och ha förmågan att anpassa sig till den nya driftsituationen och samtidigt upprätthålla områdets leveranssäkerhet.

Norra Sverige: Avser elområdena SE1 och SE2.

Nordic Unavailability Collection System (NUCS): Nordisk IT-plattform för publicering av marknadsinformation till aktörerna på elmarknaden

Planerbar produktion: Med planerbar produktion menas vanligen produktion som kan regleras på ett enkelt och förutbestämt sätt. Kraftslag som vattenkraft, kärnkraft och värmekraft anses vara planerbar eftersom eleffekten kan styras. Kraftslag som sol- och vindkraft anses inte vara lika planerbara eftersom mängden eleffekt bestäms av de aktuella väderförhållandena.

Snitt 1, 2, 4: Beteckning Svenska kraftnät använder på de delar av överföringssystemet som binder samman de olika elområdena i Sverige (se kartbild på nästa sida). Snitt 1 avser övergången mellan elområde SE1 och SE2. Snitt 2 övergången mellan elområde SE2 och SE3. Snitt 4 övergången mellan elområde SE3 och SE4.

Strategisk reserv: en form av kapacitetsmekanism som endast får aktiveras när det är sannolikt att samtliga balansresurser kommer uttömmas. En strategisk reserv är lik effektreserven.

Stödtjänster: Samlingsnamn på funktioner för att upprätthålla ett driftsäkert kraftsystem och därmed även leveranssäkerheten, exempelvis för frekvensreglering.

Södra Sverige: Avser elområdena SE3 och SE4.

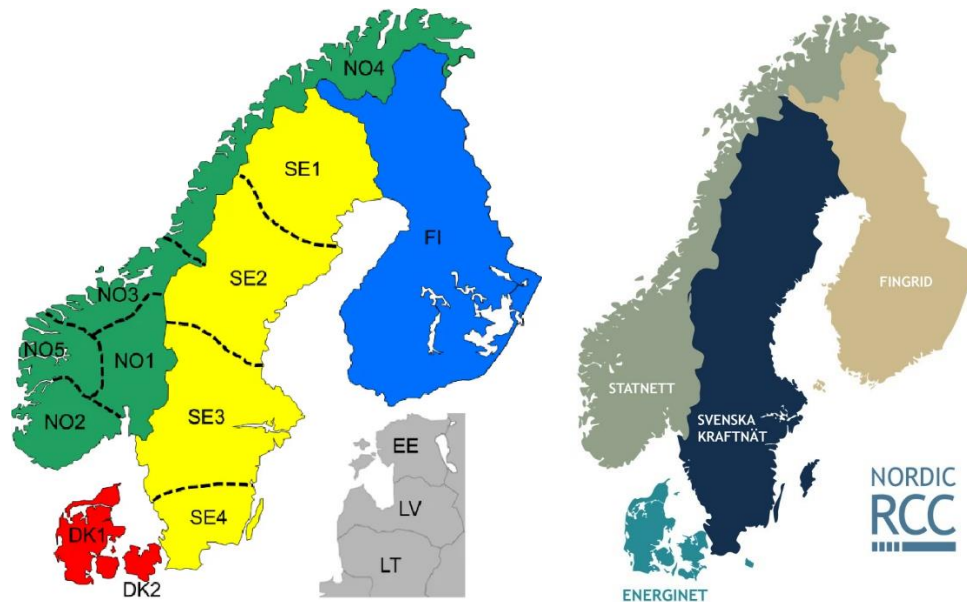
Tillförlitlighetsnormen: Tal som beskriver hur många timmar per år det är samhällsekonomiskt motiverat att landets produktion och möjlig import inte tillgodoser hela den förväntade efterfrågan på el¹. Jämförs med LOLE (Loss of Load Expectation) som anger hur ofta effektbrist i medeltal förväntas uppstå i minst ett svenskt elområde.

Överföringssystemet: Elnätet på hög spänningsnivå (220 kV eller mer) som överför el på stora avstånd, ersätter begreppet transmissionsnät i ny lagstiftning (2026:1283)

¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2022/11/regeringen-beslutar-om-en-tillforlitlighetsnorm-for-sverige/>

4 Översiktskartor

Figur 1 visar översikt över elområden och transmissionsnätsoperatörer.

Figur 1. Vänster: Översikt med svenska och omkringliggande elområden. Snitt 1, 2 och 4 är gränserna mellan svenska elområden. Källa: researchgate.net. Höger: Översikt transmissionsnätsoperatörer (TSO:s). Källa: Nordic RCC.

5 Uppföljning av sommaren 2026

5.1 Sammantagen bedömning sommaren 2026

Sammantaget bedöms den fysiska elförsörjningen under sommaren 2026 ha varit god. Effektbalansen kunde upprätthållas under hela perioden och tillgången på resurser för balansering bedömdes som tillräcklig.

Samtidigt präglades sommaren av flera faktorer som påverkade förutsättningarna att överföra el inom landet. Höga temperaturer reducerade överföringsförmågan på vissa ledningar, samtidigt som omfattande arbeten i överföringssystemet, planerade stationsförnyelser och begränsad tillgänglighet i delar av kärnkraften¹ minskade marginalerna i kraftsystemet. Begränsningarna var särskilt märkbara för överföringen till och inom södra Sverige. Detta i sin tur ledde till högre elpriser i södra Sverige än i övriga landet.

För att upprätthålla elförsörjningen och driftsäkerheten genomförde Svenska kraftnät ett flertal driftåtgärder. Dessa omfattade bland annat driftomläggningar, omdirigering av kraftflöden, användning av gasturbiner samt ett nära operativt samarbete med regionnätsföretagen.

De begränsningar som uppstod ska ses i ljuset av de omfattande investeringar och reinvesteringar som genomförs i överföringssystemet. Avbrott och ombyggnationer är en förutsättning för att modernisera anläggningar, ansluta ny produktion och möta den ökade elanvändning som följer av elektrifieringen av samhället. Arbetena bidrar därmed till att stärka elförsörjningen och leveranssäkerheten på längre sikt, även om de under genomförandet kan medföra tillfälligt reducerad överföringskapacitet.

Sommaren visar att överföringskapaciteten även fortsättningsvis har stor betydelse för försörjningsläget, särskilt i södra Sverige där elanvändningen är högre än den lokala elproduktionen.

5.2 Effektbalans sommaren 2026

Sommarens topplasttimme inträffade på kvällslasten den 15 juni kl 18. Förbrukningen i Sverige var då 14 547 MW. Under detta tillfälle upplevdes inga svårigheter med att tillgodose effektbehovet och balansering genomfördes i normaldrifttillstånd. Generellt sett innebär sommarperioden sällan risk för effektbrist då konsumtionen i regel är lägre i jämförelse med övriga delar av året. Periodens lägsta förbrukning var under morgontimmen den 12 juli kl. 05. Förbrukningen var då endast 7 883 MW.

Den lägre förbrukningen under sommarperioden innebär ofta en lägre andel planerbar produktion i energimixen. Detta kan medföra utmaningar om ett stort behov av nedreglering inträffar. Under sommaren 2026 var tillgången på nedreglering god.

6 Prognos för vintern 2026/2027

6.1 Samlad bedömning vintern 2026/2027

I detta avsnitt prognostiseras den nationella effektbalansen för topplasttimmen vintern 2026/2027. Tre olika vintertyper (normal-, tioårs- och tjugoårsvinter) representeras av tre uppskattade elförbrukningar. I samtliga fall jämförs den uppskattade maxförbrukningen med den förväntade tillgängliga produktionen. Produktionen antas vara oberoende av vintertyp².

Svenska kraftnäts samlade bedömning är att förutsättningarna för att upprätthålla den fysiska elförsörjningen under vintern 2026/2027 är goda. Tillgänglig produktion, överföringsförmåga och övriga tillgängliga resurser bedöms sammantaget vara tillräckliga för att möta efterfrågan även under ansträngda vinterförhållanden.

Prognosen visar att Sverige som helhet förväntas uppvisa ett mindre överskott under en normalvinter. Den nationella effektbalansen bedöms vara något starkare än i föregående års prognos, med ett beräknat överskott om cirka 1 200 MW jämfört med cirka 1 000 MW i föregående års prognos, och Sverige förväntas som helhet kunna möta efterfrågan under normala vinterförhållanden utan beroende av nettoimport under topplasttimmen. Vid en tioårsvinter minskar överskottet till omkring 100 MW. Vid en tjugoårsvinter minskar marginalerna betydligt, och den statiska analysen indikerar ett mindre underskott, men risken för effektbrist bedöms fortsatt vara låg.

Samtidigt präglas det svenska elsystemet av stora geografiska skillnader. Norra Sverige har ett betydande produktionsöverskott medan södra Sverige har ett betydande produktionsunderskott. Försörjningsläget i södra Sverige är därför beroende av överföringar från norra Sverige samt av tillgänglig kapacitet i de förbindelser som knyter samman Sverige med omkringliggande länder. Överföringskapaciteten inom landet är därmed fortsatt av central betydelse för försörjningstryggheten och för att

² Detta är en förenkling. Både vattenkraft, kraftvärme och vindkraft skulle kunna påverkas av vintertyp.

upprätthålla elförsörjningen i hela landet. Svenska kraftnät prioriterar därför att särskilt under vinterperioden hålla en så hög överföringsförmåga som möjligt inom landet genom att exempelvis styra avbrott till andra delar av året där effektbehovet är mindre och på längre sikt kommer våra investeringar att kraftigt öka överföringskapaciteten inom landet

6.2 Prognostiserad effektbalans vintern 2026/2027

Tabell 1 visar prognostiserad effektbalans per område under topplasttimmen vintern 2026/2027. Effektbalans sett till hela landet är positiv med ett överskott om ca 1 200 MWh/h³ vid en normalvinter (förra årets prognos 1 000 MWh/h). Däremot är underskottet stort i södra Sverige, och SE3 och SE4 är fortsatt beroende av import från intilliggande elområden (norra Sverige och angränsande länder).

Tillgänglig produktion [MWh/h]		Elförbrukning [MWh/h]			Effektbalans [MWh/h]		
		Normal-vinter	Tioårs-vinter	Tjugoår-vinter	Normal-vinter	Tioårs-vinter	Tjugoårs-vinter
SE1	4 800	1 500	1 500	1 600	3 300	3 300	3 200
SE2	8 000	2 900	3 100	3 100	5 100	4 900	4 900
SE3	10 700	15 700	16 400	16 700	-5 000	-5 700	-6 000
SE4	2 200	4 400	4 600	4 700	-2 200	-2 400	-2 500
Sverige	25 700	24 500	25 600	26 100	1 200	100	-400

Tabell 1. Prognostiserad effektbalans per elområde under topplasttimmen vintern 2026/2027 vid respektive vintertyp. Siffrorna är avrundade till närmaste hundratal. I summeringen för riket som helhet kan mindre avvikelser förekomma på grund av denna avrundning.

³ Enheten MWh/h är teknisk sett samma enhet som MW. Här används MWh/h för att visa att det inte handlar om en konstant elektrisk effekt i ett visst ögonblick (MW), utan beskriver en total energimängd (MWh) under en viss tid (/h).

6.3 Prognos för maximal elförbrukning

Prognosen för maximal elförbrukning avser effektens medelvärde för topplasttimmen (MWh/h) inklusive nätförluster. Prognosen är baserad på en analys av förbrukningsstatistik per elområde från tidigare vintrar. Skillnaden för de olika vintertyperna fås av ett schablonvärde för förbrukningens temperaturberoende per elområde.

Storleken på prognosen för maximal elförbrukning skalas om enligt det senaste årets totala förbrukning (52 veckors temperaturkorrigerad förbrukning, aug 2025-aug 2026) vilket var 132 TWh för Sverige⁴. De senaste 4 åren har elförbrukningen varit under 135 TWh, vilket är förhållandevis lågt jämfört med tidigare då årsförbrukningen ofta legat omkring 140 TWh.

I förra årets höstrapport var årsförbrukningen 133 TWh, vilket ledde till en prognos för topplast på 24 700 MWh/h för en normalvinter. Prognosen är alltså 200 MWh/h lägre i årets rapport.

6.4 Prognos för tillgänglig produktion

6.4.1 Metod för att uppskatta tillgänglig produktion

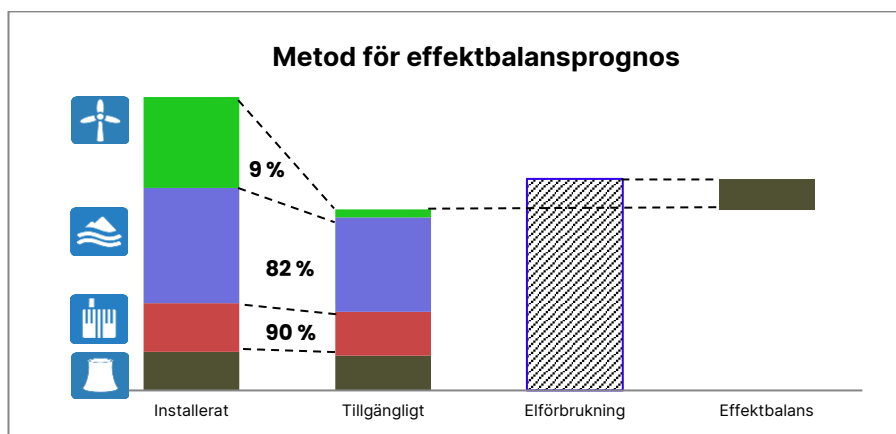
För att uppskatta tillgänglig produktion används tillgänglighetsfaktorer för varje kraftslag. Faktorn beskriver den andel av installerad effekt som med en viss säkerhet kan förväntas vara tillgänglig under topplasttimmen. Uttrycket "tillgänglighetsfaktor" används på olika sätt beroende på sammanhang. Här menas tillgänglighet i metoden för effektbalans såsom det används i denna rapport.

⁴ Källa Energiföretagen Sverige: <https://www.energiforetagen.se/statistik/kraftlaget/>

Kraftslag	Tillgänglighet	Kommentar
Vattenkraft	82 %	Medelvärde av historisk maxproduktion
Kärnkraft	90 %	Baseras på historisk produktion
Vindkraft	9 %	10e percentilen av historisk produktion. ⁵
Kraftvärme	77 %	Baseras på historisk produktion
Kondenskraft	90 %	Baseras på historisk produktion
Reserverade gasturbiner	0 %	Ska inte användas i planeringsskedet
Solkraft	0 %	Vid toppplasttimmen är det i regel mörkt (morgon- eller kvällstopp)

Tabell 2. Antagna tillgänglighetsfaktorer i prognosen för effektbalans.

Figur 2 illustrerar hur dessa tillgänglighetsfaktorer används för effektbalansprognosen för kommande vinter.

Figur 2. Metod för effektbalansprognos. Bilden visar en situation med underskott (negativ effektbalans), alltså när tillgänglig effekt är lägre än elförbrukningen. Kraftslagen är uppifrån vindkraft, vattenkraft, kärnkraft och övrig värmekraft.⁶

⁵ 10e percentilen är 9 %: produktionen är med 90 % sannolikhet 9 % eller högre.

Tillgänglighetsfaktorn för vindkraft är medvetet försiktig, då den stora variabiliteten i vindkraft gör den svår att tillförlitligt räkna med i tillräcklighetsanalyser. Detta är ett vanligt resonemang i såna här analyser. Kapacitetsfaktorn (produktion över ett år) för vindkraft är mycket högre, i många fall runt 35 %.

⁶ Övrig värmekraft består av olika kraftslag med flera olika tillgänglighetsfaktorer. Därför är ingen faktor för denna kategori med i figuren.

Installerad effekt per kraftslag multipliceras med respektive tillgänglighetsfaktor och den summerade tillgängliga effekten jämförs med förväntad maximal elförbrukning.

6.4.2 Tillgänglig produktion vintern 2026/2027

Den tillgängliga produktionen under topplasttimmen uppskattas till 25 700 MW, vilket är i nivå med prognosen i höstrapporten 2025. Den samlade bedömningen är därmed att förutsättningarna för att upprätthålla effekttillräckligheten är i stort sett oförändrade jämfört med föregående års analys.

Den installerade effekten för vindkraft förväntas öka med cirka 600 MW under 2026 och solkraften med cirka 700 MW. Dessa kraftslag bidrar i hög grad till Sveriges elproduktion över året och utgör en växande del av energiförsörjningen. I den metod för effektbalans som används i denna rapport bedöms dock deras bidrag under topplasttimmen försiktigt, eftersom produktionen är väderberoende och därmed mer osäker än för planerbara kraftslag. Ökningen av installerad vind- och solkraft får därför endast ett begränsat genomslag i den beräknade tillgängliga effekten.

Kärnkraften spelar en viktig roll för försörjningsläget, särskilt i södra Sverige. Utöver den direkta elproduktionen bidrar kärnkraftverken med spänningsstöd och andra systembärande egenskaper som är viktiga för kraftsystemets stabilitet. Kärnkraftens tillgänglighet har därför stor betydelse för både effekttillräckligheten och förutsättningarna att överföra el inom landet.

Överföringssystemet inom Sverige och våra utlandsförbindelser förväntas ha en hög kapacitet under vintern. De begränsningar som är planerade under hösten och den tidiga vintern är främst en följd av arbeten som stärker nätets överföringsförmåga. När dessa arbeten är avslutade den 10 december 2026 ökar kapaciteten i berörda snitt och förbindelser, vilket bidrar till något bättre förutsättningar för elöverföring under resten av vintern jämfört med föregående vinter. Ytterligare nätförstärkningar planeras vara på plats till vintern 2027/2028.

Vid ett eventuellt underskott i effektbalansen hanteras detta i första hand genom handel på den gemensamma nordiska och europeiska elmarknaden. Eftersom bud aktiveras i prisordning kan Sverige vara nettoimportör av el även under timmar då ytterligare inhemska produktions- eller förbrukningsreduktionsresurser finns tillgängliga, om den importerade elen har lägre kostnad.

Vattenmagasinen i Sverige och södra Norge är lägre än normalt till följd av föregående års kalla och torra vinter. De svenska magasinens fyllnadsgrad är ungefär 70 procent jämfört med en normal nivå på omkring 80 procent vid denna tid på året⁷. Detta bedöms inte innebära någon risk för den fysiska effekttillräckligheten under vintern. De lägre nivåerna innebär dock mindre energimarginaler i det nordiska kraftsystemet än normalt.

6.5 Statisk och probabilistisk metod

Metoden som används i denna rapport (balansen mellan en uppskattad topplast och bedömd total tillgänglig produktionskapacitet) brukar kallas statisk metod. Det är en förenkling av kraftsystemet som inte fångar alla detaljer inom fältet effekttillräcklighet. Däremot ger den en god översikt som är transparent och lätt att förstå.

Någon probabilistisk metod används inte i den här upplagan av denna rapport. En sådan innebär en datasimulering av kraftsystemet med sannolikhetsbaserade avbrott på produktion och överföringsförbindelser (därav namnet probabilistisk).

En nationell effekttillräcklighetsanalys (NRAA, National Resource Adequacy Assessment) kommer publiceras av Svenska kraftnät i december 2026. Då metoden för denna, som ska följa strikta riktlinjer (bland annat ska "flow-based" (flödesbaserad kapacitetsberäkning) användas) inte är färdig än hänvisas istället till denna framtida analys, samt till den europeiska varianten som redan publicerats: ERAA 2025.⁸

⁷ Källa Energiföretagen Sverige: <https://www.energiforetagen.se/statistik/kraftlaget/>

⁸ <https://www.entsoe.eu/eraa/2025/>

6.6 Elprispåverkan

Analysen visar att risken för effektbrist är låg. Leveranssäkerhet och prisnivåer är dock inte samma sak. Även när tillräckliga resurser finns för att möta efterfrågan kan höga elpriser uppstå av olika anledningar. Höga priser kan i sig få betydande konsekvenser för hushåll, näringsliv och elektrifieringen av samhället.

Flera faktorer talar för att risken för perioder med höga elpriser är fortsatt påtaglig under vintern 2026/2027. Den största orsaken är höga världsmarknadspriser på naturgas i kombination med låga gaslagernivåer i Europa. Vidare är vattenmagasinen i Sverige och södra Norge lägre än normalt för årstiden vilket innebär att priserna i Sverige påverkas i högre grad av höga priser i Kontinentaleuropa vid exempelvis kall väderlek, produktionsbortfall eller begränsningar i överföringskapaciteten. Risken för perioder med höga elpriser under vintern bedöms därför vara fortsatt påtaglig, trots att den fysiska elförsörjningen som helhet bedöms vara god.

Svenska kraftnät följer utvecklingen noggrant och arbetar löpande med åtgärder inom sitt ansvarsområde för att stärka elsystemets funktion och försörjningsförmåga. Myndigheten bidrar också med analyser och underlag till regeringen och andra berörda aktörer avseende åtgärder som ligger utanför Svenska kraftnäts mandat.

7 Strategisk reserv vintern 2026/2027

En strategisk reserv är en kapacitetsmekanism som ska säkra effekten under de kallaste vinterdagarna och ersätter därmed den gamla effektreserven. Utformningen av en strategisk reserv regleras enligt Elmarknadsförordningen (2019/943). Dessutom behöver varje medlemsland som vill anskaffa en strategisk reserv få ett godkänt statsstödsbeslut.

Sverige har en beslutad tillförlitlighetsnorm som säger att risken för effektbrist inte ska överstiga 1 timme/år. Analyser visar att risken överstiger denna norm. Mot den bakgrunden mottog Sverige ett godkänt statsstödsbeslut i juli 2025 (SA.112968 (2025/N)). I slutet av augusti beslutade sedan regeringen om en ny svensk Författning, Förordning (2025:835) om en kapacitetsmekanism för elmarknaden, vars innehåll ska spegla det som beslutats av Europeiska kommissionen.

Inför kommande vinter har Svenska kraftnät en pågående upphandling om en strategisk reserv, som ska säkra effekttillräckligheten under de kallaste dagarna när elförbrukningen blir som högst.

Upphandlingen för vinterperioden 16 november 2026 till 15 mars 2027 pågår vid skrivandet av denna rapport. De aktörer som tecknar avtal om Strategisk reserv med Svenska kraftnät, samt de volymer som upphandlas, kommer att publiceras på Svenska kraftnäts hemsida efter avslutad upphandling.